

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԱՆԳՎԱԾՍՅԻՆ ԼՐԱՏՎՈՐԹՅԱՆ ՄԻԶՈՇՆԵՐԻ ԷԹԻԿԱԿԻ ԴԻՏՈՐԴ ՄԱՐՄԻՆ

Հայաստանի Հանրապետություն, 0002 Երևան, Ղազար Փարպեցի, 9բ
հեռ.՝ + 374 10 53 76 62, 53 35 41, 53 00 67, հեռապատճեն՝ + 374 10 53 56 61
Էլ.փոստ՝ meo@ypc.am

ԶԼՄ-ՆԵՐԻ ԷԹԻԿԱՅԻ ԴԻՏՈՐԴ ՄԱՐՄԻՆԻ

ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՐԾԻՔԸ

Ընդդեմ Hraparak.am կայքի՝

ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Վահագն Թևոսյանի

դիմումի վերաբերյալ

Դիտորդ մարմնի կազմը՝

- Նարինե ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ
- Շուշան ԴՈՅԴՈՅԱՆ
- Մեսրոպ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
- Արա ՂԱԶԱՐՅԱՆ
- Գեղամ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ
- Աշոտ ՄԵԼԻՔՅԱՆ
- Մեսրոպ ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ
- Գնել ՆԱԼԲԱՆՅԱՆ
- Բորիս ՆԱՎԱՍԱՐԴՅԱՆ
- Արա ՇԻՐԻՆՅԱՆ
- Նունե ՄԱՐԳՍՅԱՆ
- Անժելա ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ
- Գեղամ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ
- Կարինե ՔԱԼԱՆԹԱՐՅԱՆ

Հայաստանի ԶԼՄ-ների եթիկայի Դիտորդ մարմնին է դիմել ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավոր, ԱԺ գիտության, կրթության, մշակույթի, սփյուռքի, երիտասարդության և սպորտի հարցերի մշտական հանձնաժողովի անդամ Վահագն Թևոսյանը՝ ընդդեմ Hraparak.am կայքի՝ 2020թ. մայիսի 26-ին հրապարակված «Իշխանությունները բոլոր ֆրոնտներով մենիշխանություն հաստատելու թրենդի մեջ են» վերնագրով [այուրքի](#) (հեղինակ կայքում նշված չէ), որի բովանդակությունը կրնկվել է նաև 4news.am, Analitik.am, Ankakh.am, Armday.am, Armlur.am, Aysor.am, Blognews.am, Hayeli.am, Irakanum.am, Iravunk.com, Lurer.com, News.am, Newsbook.am, Norlur.am, Operativ.am, Panorama.am, Pastinfo.am, Shabat.am, Slaq.am, Tert.am, Times.am, Topnews.am, Yerkir.am, Zham.am կայքերում: Ըստ բողոքի հեղինակի՝ հրապարակման մեջ տեղ են գտել որպես փաստ շարադրված տեղեկություններ, որոնք սակայն ամբողջությամբ կեղծիք են, ինչպես նաև հրապարակումը պատրաստելիս խախտել են իր պատասխանի իրավունքի սկզբունքը:

Այսպիսով դիմումատուն ԴՄ-ից ակնկալում է իրականացնել աշխատակարգով սահմանված գործողություններ:

Ա. ՓԱՍՏԵՐ

1. Hraparak.am կայքը 2020թ. մայիսի 26-ին հրապարակել է «Իշխանությունները բոլոր ֆրոնտներով մենիշխանություն հաստատելու թրենդի մեջ են» վերնագրով այուրք, որում

հեղինակը, հղում կատարելով Ազգային ժողովի անանուն աղբյուրի, անդրադարձել է ԱԺ-ում շրջանառության մեջ գտնվող «Տեսալսողական մեդիայի» և «Լիցենզավորման մասին» օրենքների նախագծերին: Hraparak.am-ը մասնավորապես գրել է, որ համաձայն այդ օրինագծի, տեսահոլովակ նկարահանելու համար կայքերը պետք է ունենան պետական լիցենզիա, «ինչը նշանակում է՝ մենաշնորհ այդ ոլորտում»:

2. 2020թ. մայիսի 26-ին ԶԼՄ-ների էթիկայի Դիտորդ մարմինն ստացել է ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Վահագն Թևոսյանի դիմումը, որում վերջինս գրում է, որ այդ տեղեկությունը հրապարակելիս լրատվամիջոցը չի փորձել ստանալ դրա հաստատումը կամ հերքումը, ինչպես նաև մեկնաբանություն չի խնդրել նախագծի համահեղինակներից՝ ԱԺ պատգամավորներ Մխիթար Հայրապետյանից, Վահագն Թևոսյանից և Արման Բաբաջանյանից:

Այս հրապարակումը նույնությամբ արտասույել են 4news.am, Analitik.am, Ankakh.am, Armday.am, Armlur.am, Aysor.am, Blognews.am, Hayeli.am, Irakanum.am, Iravunk.com, Lurer.com, News.am, Newsbook.am, Norlur.am, Operativ.am, Panorama.am, Pastinfo.am, Shabat.am, Slaq.am, Tert.am, Times.am, Topnews.am, Yerkir.am, Zham.am կայքերը: Բողոքի հեղինակը այս փաստը գնահատում է որպես «Հայաստանի լեզիտիմ իշխանության դեմ կազմակերպված կեղծիքի արշավի մի մաս»:

Դիմումատուն ԴՄ-ից ակնկալում է նաև այս փաստի արձանագրում:

3. «Տեսալսողական մեդիայի» մասին օրենքի նախագծի հոդված 1-ի 3-րդ բաժնով սահմանվում է.«Սույն օրենքը չի տարածվում համացանցի, բացառությամբ ցանցային օպերատորների գործունեության վրա»:

4. 2020թ. մայիսի 29-ին ԶԼՄ-ների էթիկայի Դիտորդ մարմինն անցկացրեց բողոքի առցանց քննարկումը:

Բ. ՕՐԵՆՄԴՐԱԿԱՆ ԵՎ ԷԹԻԿԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐ

I. «Զանգվածային լրատվության մասին» ՀՀ օրենք

Հոդված 8. Հերքման և պատասխանի իրավունքը

1. Անձն իրավունք ունի լրատվական գործունեություն իրականացնողից պահանջել հերքելու իր իրավունքները խախտող փաստացի անճշտությունները, որոնք տեղ են գտել լրատվական գործունեություն իրականացնողի տարածած տեղեկատվության մեջ, եթե վերջինս չի ապացուցում, որ այդ

փաստերը համապատասխանում են իրականությանը:

II. ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրք

Հոդված 1087.1. Պատվին, արժանապատվությանը կամ գործարար համբավին պատճառված վնասի հատուցման կարգը և պայմանները

9. Եթե վիրավորելիս կամ զրպարտելիս հղում չի կատարվել տեղեկատվության աղբյուրին (հեղինակին), կամ տեղեկատվության աղբյուրը (հեղինակը) հայտնի չէ, կամ լրատվական գործունեություն իրականացնողը, օգտվելով տեղեկատվության աղբյուրը չբացահայտելու իր իրավունքից, չի հայտնում հեղինակի անունը, ապա փոխհատուցման պարտավորությունը կրում է վիրավորանքը կամ զրպարտությունը հրապարակային ներկայացնողը, իսկ եթե այն ներկայացվել է լրատվական գործունեություն իրականացնողի տարածած տեղեկատվության մեջ, ապա լրատվական գործունեություն իրականացնողը:

III. Հայաստանի լրատվամիջոցների և լրագրողների էթիկական սկզբունքների կանոնագիր

1.1. մինչև հրապարակումը ստուգել ցանկացած աղբյուրից ստացված տեղեկությունների հավաստիությունը, չկոճկել և չխեղաթյուրել փաստերը, չհրապարակել ակնհայտ կեղծ տեղեկություններ,

1.3. հստակ սահմանազատել փաստերի և տեղեկությունների շարադրանքը՝ կարծիքներից, վերլուծություններից և մեկնաբանություններից,

1.4. վերլուծություններ և մեկնաբանություններ կատարելիս հիմնվել ստույգ փաստերի և հավաստի տեղեկությունների վրա,

2.1. հնարավորինս նշել տեղեկությունների աղբյուրները,

2.2. հնարավորինս խուսափել տեղեկատվության խորհրդապահական աղբյուրներ օգտագործելուց, լրատվության աղբյուրը գաղտնի պահելու խոստումից առաջ միշտ պարզել շարժառիթները, սակայն եթե տեղեկությունն այնուամենայնիվ տրվում է աղբյուրի գաղտնիության պայմանով, որևէ պարագայում չբացահայտել այն,

6.2. պատրաստակամ լինել հանդիպելու այն անձանց կամ կազմակերպությունների ներկայացուցիչներին, որոնք իրենց վիրավորված կամ զրպարտված են համարում կոնկրետ

հրապարակմամբ, և պատասխանի հնարավորություն ընձեռելու բոլոր նրանց, ում հասցեին քննադատություն կամ մեղադրանքներ են եղել հրապարակումներում:

Գ. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՐԾԻՔ

ԶԼՄ-ների էթիկայի Դիտորդ մարմինը՝

քննարկելով

ընդդեմ Hraparak.am կայքի՝ ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավոր Վահագն Թևոսյանի բողոքը,

ի գիտություն ընդունելով

«Տեսալսողական մեդիայի» մասին օրենքի նախագծի հոդված 1-ի 3-րդ բաժնի սահմանումը,

ընդունելով հանդերձ, որ

տեղեկությունների աղբյուրը չբացահայտելը «Զանգվածային լրատվության մասին» ՀՀ օրենքով լրատվամիջոցների և լրագրողների համար սահմանված իրավունք է,

արձանագրում է.

1. 2020թ. մայիսի 26-ին հրապարակված «Իշխանությունները բոլոր ֆրոնտներով մենիշխանություն հաստատելու թրենդի մեջ են» վերնագրով հրապարակման մեջ Hraparak.am-ի հեղինակը հղում է կատարել «օրենքի նրբություններին ծանոթ ԱԺ աղբյուրի» առանց բացահայտելու այն: Հետևաբար, համաձայն ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1087.1 հոդվածի 9-րդ մասի, պատասխանատվությունը կրում է «Հրապարակը»,
2. կայքի խմբագրությունը չի ստուգել տեղեկությունը նախագծի տեքստով, չի փորձել նաև իր տեղեկությունը ճշտել օրինագծի հեղինակներից՝ խախտելով տեղեկությունները մի քանի աղբյուրից ճշտելու սկզբունքը և խեղաթյուրել է «Տեսալսողական մեդիայի» մասին օրինագծի բովանդակությունը,
3. ըստ այդմ, խմբագրությունը վերլուծություն և մեկնաբանություններ է կատարել չստուգված տեղեկությունների հիման վրա,
4. բողոքող Վ. Թևոսյանը չի դիմել կայքի խմբագրություն՝ հրապարակումը հերքելու պահանջով: Հետևաբար՝ պատասխանի և հերքման իրավունքի խախտում առկա չէ:

ԶԼՄ-ների Էթիկասի ԴիՏՈՐԴ ՄԱՐՄԻՆՆ ընդգծում է, որ իրավասու է քննելու և արձանագրելու բացառապես լրատվամիջոցների կողմից էթիկայի սկզբունքների հետ առկա հակասությունները: Դիտորդ մարմնի Աշխատակարգը չի նախատեսում գնահատել լրատվամիջոցների կողմից այս կամ այն հրապարակումը կատարելու մոտիվացիան, հետևաբար Դիտորդ մարմինը չի կարող անդրադառնալ վերոնշյալ հրապարակման և այլ ԶԼՄ-ներում դրա արտատպման փաստին բողոքողի տված՝ «Հայաստանի լեզիտիմ իշխանության դեմ կազմակերպված կեղծիքի արշավի մի մաս է» գնահատականին:

Քանի որ ինչպես Hraparak.am, այնպես էլ նշված հրապարակումը արտատպած լրատվամիջոցները չեն հանդիսանում ինքնակարգավորման նախաձեռնության անդամ և պարտավոր չեն հրապարակել սույն փորձագիտական կարծիքը, ԶԼՄ-ների էթիկայի Դիտորդ մարմինը հորդորում է օրինագծի համահեղինակներին՝ օգտվել «Զանգվածային լրատվության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված՝ պատասխանի հրապարակման իրենց իրավունքից և դիմել նրանց բոլորին՝ պատասխանի կամ հերքման պահանջով՝ խուսափելով քաղաքական գնահատականներից: Իսկ լրատվամիջոցներին կոչ է անում հրապարակել այն՝ առավելագույնս նպաստելով ապատեղեկատվության չեզոքացմանը:

*Ընդունվել է ԶԼՄ-ների էթիկայի Դիտորդ մարմնի
2020թ. հունիսի 2-ի նիստում,
ԴՄ հետևյալ կազմով՝*

Նարինե ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ, Վանաձորի «Լոռի» հեռուստաընկերության
գործադիր տնօրեն

Շուշան ԴՈՅՂՈՅԱՆ, Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոնի
նախագահ

Մեսրոպ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ, մամուլի փորձագետ

Արա ՂԱԶԱՐՅԱՆ, իրավաբան

Գեղամ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ, «Երկիր Մեդիա» հեռուստաընկերության
տեղեկատվական և

հասարակական-քաղաքական հաղորդումների տնօրեն

Աշոտ ՄԵԼԻՔՅԱՆ, Խոսքի ազատության

պաշտպանության կոմիտեի նախագահ

Մեսրոպ ՍՈՎՍԵՍՅԱՆ, «Ա1+» հեռուստաընկերության տնօրեն

Գնել ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ, «Արմենիա» հեռուստաընկերության «Ժամը»

լրատվական հաղորդման գլխավոր խմբագիր,
«Newmag» ամսագրի գլխավոր խմբագիր
Բորիս ՆԱՎԱՍՏԱՐԴՅԱՆ, Երևանի մամուլի ակումբի նախագահ
Արա ՇԻՐԻՆՅԱՆ, Հայաստանի հանրային հեռուստառադիոընկերության
խորհրդի նախագահ
Նունե ՍԱՐԳՍՅԱՆ, Մեդիա նախաձեռնությունների կենտրոնի
գործադիր տնօրեն
Անժելա ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ, Արմավիրի «Ալտ» հեռուստաընկերության
խմբագիր
Գեղամ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ, Media.am-ի պրոդյուսեր
Կարինե ՔԱԼԱՆԹԱՐՅԱՆ, «Կոնցեռն Դիալոգ» փաստաբանական
ընկերության հանրային կապերի պատասխանատու

*[ԶԼՄ-ների էթիկայի Դիտորդ մարմինը](#) ձևավորվել է
ինքնակարգավորման նախաձեռնությանը միացած լրատվամիջոցների
կողմից, որոնք այս պահին թվով 47-ն են: ԴՄ-ն իր
եզրակացություններում ղեկավարվում է Հայաստանի
լրատվամիջոցների եւ լրագրողների էթիկական սկզբունքների
Կանոնագրով, որն ընդունվել է 2007 թվականի մարտի 10-ին,
վերախմբագրվել՝ ինքնակարգավորման նախաձեռնությանը միացած
լրատվամիջոցների 2015 թվականի մայիսի 16-ի ընդհանուր ժողովում:*